

MISKOLCI EGYETEM

TÁJÉKOZTATÓ

A HANTOS ELEMÉR GAZDÁLKODÁS- ÉS REGIONÁLIS
TUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA
PROGRAMJÁRÓL

Miskolci Egyetem, GTK, Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola

<http://gtk.uni-miskolc.hu/doktoriiskola>

2023.

Tartalom

Előszó	3
1. A doktori program célja.....	4
2. A program struktúrája.....	4
3. A képzés és fokozatszerzés időbeli ütemezése	7
4. A Doktori Iskola hallgatóinak jogállása.....	7
5. Doktori Iskola irányítási szervezete	8
6. Jelentkezési tudnivalók.....	9

Előszó

A nemzetközi normáknak is megfelelő és elismert tudományos továbbképzés rendszere az 1990-es évek második felében alakult ki hazánkban. Ennek kitüntetett állomása a PhD (Philosophiae Doctor) fokozat, amelynek gazdálkodási és közgazdasági szakterületéről a most közreadott tájékoztatónk nyújt részletes felvilágosítást.

A PhD fokozathoz nem vezet "királyi út", azaz megszerzése nem könnyű, s mindenképpen csak azok számára ajánljuk, akik nemcsak az induláshoz szükséges lelkesedéssel rendelkeznek, hanem képesek kitartó, elmélyült és szorgalmas tanulmányokat, kutatói tevékenységet is folytatni.

A szervezés és gazdálkodástudományok valamint a regionális tudományok területén működő PhD képzési program esetében az igényességet különösképpen hangsúlyoznunk kell, mert egyrészt társadalmi-gazdasági rendszerünk átalakítása miatt a közgazdasági és gazdálkodástani ismeretek gyakorlati jelentősége is nagy, sőt egyre nő, másrészt a "gazdálkodástani rés" a gazdaságilag fejlett valamint a gyökeres átalakítás problémáitól mentes országok és hazánk között tetemes, s ennek csökkentése felzárkózásunk záloga.

Doktori Iskolánk a 2014/2015. tanévtől kezdődően elindította az angol nyelvű doktori képzést is. Ez annyiban érinti a magyar programra felvetteket, hogy azokat a tárgyakat, amelyeket az angol nyelvű programban is oktatunk, összevontan és angol nyelven tanítjuk a magyar program hallgatói számára is. Az angol nyelvű doktori képzésre vonatkozóan külön tájékoztató áll rendelkezésre.

Reméljük, hogy tájékoztatónk ismeretében megfontoltan dönt, és amennyiben vállalja a PhD fokozat megszerzésével járó egyáltalán nem könnyű szellemi munkálkodást, és a felvételi követelményeinknek is megfelel, akkor kiválasztott hallgatóink között üdvözölhetjük. Ebben a reményben köszönti.

Dr. Sikos T. Tamás
egyetemi tanár
a Doktori Iskola vezetője

Dr. Szendi Dóra
egyetemi docens
a Doktori Iskola titkára

1. A doktori program célja

A tudományos továbbképzés hazánkban kialakított rendszere a világ fejlett oktatási rendszereihez hasonlóan nyújt lehetőséget a tudományos pályára való felkészüléshez. A doktori programban résztvevőket a nemzetközi standardok szerint mérve is magas színvonalú kutatási és oktatási tevékenység folytatására készítjük fel. A programot sikeresen elvégzők előtt számos vonzó karrier-lehetőség nyílik belföldön és külföldön egyaránt. A nemzetközi tapasztalatok szerint nem csupán az oktatási szférában, hanem például bankoknál, közgazdasági intézményeknél, nemzetközi pénzügyi, befektetési és tanácsadó szervezeteknél is egyre nagyobb a kereslet igényes elemzésekre alkalmas közgazdászok iránt.

A PhD képzés szerepét úgy fogjuk fel, hogy az egyaránt felkészítést nyújt az elméleti (hivatásos – kutatóintézeti keretek között megvalósuló kutatási, továbbá egyetemi oktatói), valamint a gyakorlati gazdálkodástani feladatok ellátására. Doktori képzésünkben fokozottan érvényesíteni kívánjuk az interdiszciplináris megközelítést, s ennek érvényesítése érdekében fejlesztjük együttműködésünket más karok képzéseivel, illetve azok oktatóival.

A többi hazai egyetemmel kialakítandó kapcsolatrendszerünk szervezésénél preferáljuk az országos – vagy a regionális – képzési kompetencia-központok kialakítását. Ez összhangot mutat a kialakulóban lévő hazai felsőoktatás-fejlesztési törekvésekkel is.

Doktori Iskolánk 2005-től tagja a Gazdálkodástudományi Doktori Iskolák Európai Szövetségének (EDAMBA), ami doktori képzésünk nemzetközi elismerését is jelenti. Az EDAMBA hálózatot mintegy 70 egyetem alkotja, ami széleskörű nemzetközi együttműködési lehetőségeket biztosít számunkra. Az EDAMBA rendszeres téli és nyári akadémiát szervez, lehetővé téve a nemzetközi kapcsolatok fejlesztését.

A doktori képzés szakmai tartalmáért a program vezetője, jogszerű lebonyolításáért a Gazdaságtudományi Kar dékánja felel. A program végrehajtását a Tudományági Doktori Tanács (TDT) irányítja.

2. A program struktúrája

2.1. A Doktori Iskola tématerületei

A Doktori Iskolában két alprogram mentén zajlik a képzés (zárójelben az alprogramok vezetői):

- Gazdálkodástudományi alprogram (Balaton Károly)
- Regionális tudományi alprogram (Sikos T. Tamás)

A képzés keretében a 2022/2023. tanévben az alábbi tématerületeket hirdetjük meg:

- Marketingiskolák és alkalmazásai
- Menedzsment
- Pénzügy-számvitel
- Üzleti vállalkozás és Vállalati gazdálkodás
- Regionalizmus
- Térelmélet
- Térbeliség és üzlet

2.2. A program tárgyai

A képzési program szerint a tantárgyakat az első két évben kell a hallgatóknak teljesíteniük. Alapvető cél, hogy az általános elméleti és módszertani alapozáson túl főleg olyan tantárgyakat írjunk elő a hallgatóknak, amelyek törzsanyaga közvetlen segítséget nyújt a doktori értekezés koncepciójának, módszertanának és irodalmának összeállításához. Ezért a két alapozó tárgy mellett 4 alprogram szerinti és 2 tématerületi kötelező tárgy képezi a tanterv gerincét. Mind a nyolc kötelező tárgy kollokviummal zárul; a komplex vizsga tárgyai a kollokviummal záruló tárgyak közül jelölhetők ki. Ezen túlmenően további két választható tárgy szolgálja a hallgatók látókörének bővítését. Valamennyi választható tárgy beszámolóval zárul. Összességében legalább 10 tárgy kötött struktúrában való teljesítése kötelező a doktori képzés keretében.

A tárgyak félévenkénti bontása:

Félévek	I.	II.	III.	IV.
Alapozó tárgyak	8 (k)	8 (k)		
Alprogram szerinti kötelező tantárgyak	12 (k)	6 (k)	6 (k)	
Alprogramon belüli tématerületi kötelező tárgyak		5 (k)	5 (k)	
Választható tárgyak				6 (b)

Alapozó tárgyak:

- Kutatásmódszertan
- Kvantitatív kutatási módszerek

Alprogram szerinti kötelező tantárgyak

Gazdálkodástudományi alprogram

- A vállalati gazdaságtan diszciplináris kérdései
- Pénzügytan
- Marketingelmélet
- Szervezetelméletek

Regionális tudományi alprogram

- Térgazdaságtan
- Marketingföldrajz
- Összehasonlító regionális gazdaságtan
- Globalizáció és regionalizálódás - népesedési folyamatok, térbeli mozgások

Alprogramon belüli tématerületi kötelező tárgyak

Marketingiskolák és alkalmazásai

- Piacelemzések módszertana
- Társadalmi marketing elmélete és módszertana

Menedzsment

- Stratégiai és innováció menedzsment
- Projektmenedzsment

Pénzügy-számvitel

- Pénzügyi menedzsment
- Nemzetközi pénzügyek

Üzleti vállalkozás és vállalati gazdálkodás

- Vezetői gazdaságtan
- Közszolgáltató vállalatok gazdálkodása

Regionalizmus

- Európai regionalizmus
- Városföldrajz- és gazdaságtan

Térelmélet

- Regionális politika
- Térökonometria

Térbeliség és üzlet

- Üzleti GIS
- On-line és off-line üzleti terek

2.3. Egyéni kutatás

A PhD program központi eleme a jelöltek kutatási tevékenysége, amelynek eredményeképpen elkészítik értekezésüket. A programban a kutatás minden esetben empirikus kutatást is jelent, amely természetesen nem nélkülözi a szilárd elméleti alapokat. A kutatás megítélésének döntő szempontja a tudományterület fejlődéséhez való hozzájárulás.

A program minden résztvevőjének munkáját a szakterület elismert kutatója felügyeli (témavezető), aki a hallgató képzési programjának kialakításától a kutatási terv kidolgozásán át az értekezés elkészítéséig végigkíséri, irányítja és ellenőrzi a hallgató szakmai előrehaladását. A témavezetésbe lehetőség szerint bevonunk külföldi professzort is.

A jelöltek már a program első két félévében megkezdik a hazai témavezetővel egyeztetett témakörökben és ütemezésben a szakirodalom feldolgozását. A második szemeszter folyamán elkészítik kutatási tervük első vázlatát. A maximum 80 oldalas disszertáció-tervezetet a doktori képzés új rendje szerint a jelölteknek a második év végén be kell nyújtani és meg kell védeni, a komplex vizsga keretében. Az elfogadott (megvédett) tervezet alapján végzett kutatás eredményeit a hallgató értekezésben foglalja össze maximum 130 oldal terjedelemben, amelyet vizsgabizottság előtt kell megvédenie.

2.4. Oktatási-kutatási tevékenységben való szervezett részvétel

A tanulmányi kötelezettségek mellett a doktoranduszoknak minden félévben irányított oktatási tevékenységet és egyéni kutatási tevékenységet is teljesíteniük kell. Előbbit a kutatási témát meghirdető intézet vezetője, utóbbit a témavezető igazolja a félév végén. A kutatási tevékenységet, a kutatással való előrehaladást a TDT is értékeli a képzési és kutatási szakasz második félévének végén, a negyedik félévének elején és a komplex vizsgán, valamint a kutatási és disszertációs szakasz minden második félévének végén, a hallgató által benyújtott „Beszámoló a kutatási tevékenységről” adatlap alapján.

Az oktatási-kutatási tevékenységért kreditpont jár.

3. A képzés és fokozatszerzés időbeli ütemezése

A szervezett doktori képzés tanulmányi ideje négy év. Az első két év után a doktorandusznak komplex vizsgát kell tennie. Az összes kreditet összegyűjtő doktorandusz abszolutóriumot szerez. A doktorandusznak a képzés 8. félévének végén abszolutórium iránti kérelmet kell benyújtania a Doktori Tanácshoz, amely „azt tanúsítja, hogy a doktorandusz a jogszabályokban és a szabályzatokban foglalt követelményeket teljesítette, az előírt 240 kredit pontot megszerezte”. Az abszolutórium megszerzését követően kezdeményezni kell a fokozatszerzési folyamat elindítását. A fokozatszerzési folyamatot legkésőbb a programban való belépéstől számított ötödik évben el kell indítani. A fokozatszerzési folyamat kezdetétől számítva két éven belül be kell nyújtani a doktori értekezést.

A doktori képzés tanulmányi ideje alatt a doktorandusz hallgatóknak lehetőségük van halasztásra, amelyet írásban kérvényezni kell a doktori iskola vezetőjétől.

4. A Doktori Iskola hallgatóinak jogállása

A PhD hallgatók jogállását, javadalmazásuk formáját, mértékét és forrását, a tanulmányokra és kutatásra fordított idő minimális mértékét az általános jogszabályi rendelkezések keretein belül az Egyetemi Doktori Szabályzat határozza meg.

Az a törekvésünk, hogy a programban résztvevők többsége teljes munkaidős PhD hallgatói státuszba kerüljön. Lehetőség van arra, hogy a hallgatók egyúttal részidős oktatói státuszba is kerüljenek a fogadó tanszékükön. Van lehetőség arra is, hogy a programba más egyetem, kutatóintézet vagy egyéb (gazdálkodó) szervezet munkatársai költségtérítéses PhD hallgatói státuszban csatlakozzanak. Ez esetben a főállású munkahelytől írásbeli nyilatkozat szükséges arra vonatkozóan, hogy támogatja a doktori programban való részvételt és biztosítja a munkaidőkedvezményt annak érdekében, hogy a doktorandusz részt tudjon venni a szervezett képzésben, és el tudja végezni a disszertáció megírásához szükséges kutatásokat.

A nappali státuszban felvett doktorandusz hallgatók ösztöndíja havi 140.000 forint a képzés első két évében, és 180.000 forint a képzés második két évében.

5. Doktori Iskola irányítási szervezete

A doktori iskolákat a tőrzstagok nevével akkreditálja a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság. A Hantos Elemér Gazdálkodás- és Regionális Tudományi Doktori Iskola tőrzstagjai:

- Balaton Károly egyetemi tanár
- Benedek József egyetemi tanár
- Kocziszky György professor emeritus
- Kovács Levente egyetemi tanár
- Nagy Szabolcs egyetemi docens
- Nagy Zoltán egyetemi docens
- Pál Tibor egyetemi tanár
- Piskóti István egyetemi tanár
- Sikos T. Tamás egyetemi tanár
- Tóth Géza egyetemi tanár
- Veresné Somosi Mariann egyetemi tanár

A program végrehajtását a Tudományági Doktori Tanács (TDT) irányítja.

A TDT szavazati jogú tagjai:

- Balaton Károly egyetemi tanár
- Benedek József egyetemi tanár (a TDT alelnöke)
- Kocziszky György professor emeritus
- Kovács Levente egyetemi tanár
- Nagy Szabolcs egyetemi docens
- Nagy Zoltán egyetemi docens
- Pál Tibor egyetemi tanár
- Piskóti István egyetemi tanár
- Sikos T. Tamás egyetemi tanár (a TDT elnöke)
- Veresné Somosi Mariann egyetemi tanár
- Berde Csaba egyetemi tanár (külső tag)
- Dobák Miklós egyetemi tanár (külső tag)
- Hetesi Erzsébet egyetemi tanár (külső tag)
- Koltai Tamás egyetemi tanár (külső tag)
- Kovács Zoltán egyetemi tanár (külső tag)
- Rechnitzer János egyetemi tanár (külső tag)
- Menyhért József (hallgatói képviselő)

A TDT tanácskozási jogú tagjai:

- Pulay Gyula egyetemi docens

6. Jelentkezési tudnivalók

Jelentkezni a szervezett doktori képzésre lehet:

- nappali tagozatra: 2+2 éves állami ösztöndíjjal, vagy egyéb ösztöndíjjal költségtérítéssel hallgatói jogviszonyban,
- egyéni tanrend szerinti szervezett képzésre: munkaviszony mellett, ösztöndíj-biztosítás nélkül, költségtérítéssel.

Követelmények és feltételek:

- Doktori képzésre jelentkezhetnek az utolsó éves egyetemi hallgatók, egyetemi oklevéllel, vagy mesterfokozat megszerzését tanúsító oklevéllel rendelkező személyek (a doktori képzésre történő jelentkezéskor a külföldi végzettségi szint elismerését kérelmeznie kell a jelentkezőnek, csatolva az oklevél, valamint a tanulmányok időtartamát, a tanulmányok sikeres teljesítését igazoló dokumentumok hiteles másolatát, valamint a fenti dokumentumok hiteles fordítását).
- a felvétel feltétele a sikeres záróvizsgálattal (államvizsgálattal) befejezett egyetemi tanulmányokat tanúsító, legalább "jó", illetve "cum laude" minősítésű egyetemi oklevél (egyéni tanrend szerinti szervezett képzésre való felvétellel az Egyetem Doktori Tanácsának eseti döntése alapján jelentős tudományos munkássággal rendelkező pályázó esetében, kivételesen alacsonyabb minősítésű oklevél is elfogadható)
- a jelölt kellő szintű szakmai tájékozottsággal rendelkezzen a választott témában
- tudomány műveléséhez szükséges angol nyelvismeret (államilag elismert középfokú C típusú (komplex), ill. középfokú B2 komplex típusú nyelvvizsga bizonyítvány megléte)
- a benyújtott kutatási terven szerepeljen a választott témavezető aláírása
- előnyt élvez kezdeti igazolt tudományos/szakmai eredménnyel (pl.: Pro Scientia Aranyérem, külföldi részképzés, publikáció, díjnyertes TDK dolgozat vagy más hasonló tevékenység) rendelkező pályázó.

Az elbírálás szempontjai

A felvételi bizottság a felvételi elbeszélgetésen meggyőződik a jelölt szakmai tájékozottságáról, doktori munkájával kapcsolatos elképzeléseiről, eddigi tudományos jellegű tevékenységéről, nyelvismeretéről. A bizottság 100 pontig terjedő pontszámmal értékeli a jelentkezők teljesítményét, ezek alapján rangsorolja őket, és javasolja vagy nem javasolja felvételüket.

A felvételhez legalább 60 pont elérése szükséges. A 60 pont csak szükséges feltétel a felvételhez, amelynek elérése nem jelenti az automatikus felvételt. A felvételi bizottságok a jelentkezőket az elért pontszám szerint rangsorolják és terjesztik elő az őket felkérő kari doktori tanácsnak. A kari doktori tanács az Egyetem Doktori Tanácsától kapott ösztöndíj keretszámok és a doktori iskola egyéb lehetőségeinek, valamint kapacitásának figyelembevételével javaslatot tesz a felvételre. A felvétellel az Egyetem Doktori Tanácsa dönt.

Az államvizsga előtt felvételiző hallgató csak feltételeken kerülhet felvételre. A felvétel csak akkor véglegesíthető, ha egyetemi oklevelének minősítése legalább "jó", illetve "cum laude".

A felvett nappali tagozatos hallgatót 2+2 évre ösztöndíj illeti meg. Az állami ösztöndíj összege havi 140.000,- Ft az első két évben; és havi 180.000,-Ft a második két évben. Az első két év végén a doktorandusz komplex vizsgát tesz; csak sikeres komplex vizsga esetén folytathatja tanulmányait. A felvételt nyert állami ösztöndíjas hallgatók indokolt esetben kollégiumi elhelyezést kapnak és a hallgatói jogviszonynak megfelelő térítést fizetnek.

Az egyéni tanrend szerinti szervezett (levelező) képzésre jelentkezők esetén speciális felvételi követelmény, hogy legalább 2 éves munkatapasztalattal rendelkezzenek, amennyiben nem olyan munkahelyen dolgoznak, ahol a rendszeres kutatás lehetősége biztosított. Az egyéni tanrend szerinti szervezett képzésben részt vevő doktorandusznak a nappali tagozattal azonos vizsgakövetelményeket kell teljesítenie. A kutató és oktató munkáját a főállású munkahelyén is végezheti, ha erre a feltételek ott adottak.

A doktori képzésre történő felvétel nyelvi követelményei

Nyelvismeret (bemutatott dokumentumok, ill. a felvételi vizsgán angolul vagy németül feltett kérdésekre adott válaszok alapján): max. 20 pont

A felvételi elbeszélgetés során a magyar és angol képzésre jelentkezők kutatási tervüket angolul mutatják be, amely a jelentkezők nyelvtudásának felmérését is szolgálja.

Kutatási témájuk megnevezését a magyar nyelvű programba jelentkezőknek magyarul és angolul, az angol nyelvű képzésre jelentkezőknek angolul kell benyújtaniuk. Az ettől való eltérés esetében a TDT egyedi elbírálás alapján dönt.

A jelentkezés menete

PhD jelentkezési lap, valamint a felvételi eljárási díj befizetéséhez szükséges csekk az Általános Rektorhelyettes Titkárságán, az A4 épület 111-es irodájában igényelhető. A jelentkezési lap letölthető az egyetem honlapjáról is: <http://www.uni-miskolc.hu/phd-kepzes>. A kitöltött jelentkezési lapot és mellékleteit ugyanitt kell leadni legkésőbb 2022. május 16-ig. A jelentkezési laphoz mellékelni kell:

- nyomtatott leckekönyv,
- oklevél másolata (az idén államvizsgázók 2022 augusztusáig mutathatják be oklevelüket),
- szakmai önéletrajz,
- nyelvismeretet bizonyító dokumentum másolata,
- TDK tevékenység igazolása (ha van),
- szakcikk és konferencia-előadás másolata (ha van),
- témavezető ajánlása,
- a doktori témáról való elképzelésének leírása (kutatási terv),
- a felvételi eljárási díj befizetését igazoló szelvény,
- munkahelyi vezető támogató nyilatkozata (egyéni tanrend szerinti szervezett képzés és szervezett képzésen kívüli egyéni felkészülés esetében)

A felvételi felépítése

A felvételi szóban zajlik, a Felvételi Bizottság előtt. A maximálisan adható 100 pont a következőképpen oszlik meg:

- Szakmai intelligencia (leckekönyv, köztársasági ösztöndíj, illetve elbeszélgetések alapján): max. 35 pont
- Kutatómunkára való alkalmasság (a beadott írásos anyag, kutatási terv és az elbeszélgetés alapján): max. 35 pont
- Nyelvismeret (bemutatott nyelvvizsgák, ill. a felvételi vizsgán angolul vagy németül feltett kérdésekre adott válaszok alapján): max. 20 pont
- TDK, szakcikk vagy egyéb elismerhető tudományos tevékenység: max. 10 pont

A felvételi elbeszélgetés során a magyar és angol képzésre jelentkezők kutatási tervüket angolul mutatják be, amely a jelentkezők nyelvtudásának felmérését is szolgálja.

A kutatási terv felépítése

A jelentkezőknek kutatási tervet kell benyújtaniuk, aminek szerkezetét az alábbiakban határozza meg a Doktori Iskola:

- a kutatandó terület rövid leírása, felvetett probléma, alapfogalmak,
- az eddig a tárgykörben végzett szakirodalom-feldolgozás, illetve kutatási eredmények ismertetése,
- kutatási kérdések, esetleges hipotézisek, várható eredmények,
- a kutatás menetrendje (Gantt-diagram),
- a felkért témavezető aláírása a kutatási terven.

Kutatási témájuk megnevezését a jelöltek három nyelven, magyarul, angolul és németül kell benyújtsák.

Határidők:

- Jelentkezés: 2023. május 16.
- Felvételi: 2023. június második fele
- Eredmények: 2023. július